

แบบฟอร์มการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ของหน่วยงาน ไตเทียมฟอกเลือด

หัวข้อในการจัดการความรู้ (Knowledge Vision)

เรื่อง การป้องกันและแก้ไขภาวะตะคริวขณะฟอกเลือด

วัน/เดือน/ปี ที่จัดการความรู้ 10 เมษายน 2560

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1.	นางสาวกชพร ตั้งจิตต์สำราญ	ผู้จัดการความรู้ (KM Manager)
2.	นางพิไลภรณ์ จันทัทิม	คุณอำนวย (Facilitator)
3.	นางจันทนาพร พงษ์ชัยบุญกรณ์	คุณลิขิต (Note Taker)
4.	นางสาวศศิธร คุ่มพงษ์	คุณกิจ
5.	นางสาวสุภาพร ศรีสะอาด	คุณกิจ
6.	นางสาวจุฑารัตน์ ศรีพนม	คุณกิจ
7.	นางสาวสุริยาพร ทองศิริกุล	คุณกิจ

1. หลักการและเหตุผล

ผู้ป่วยที่มาฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมประจำ 2-3 ครั้ง/สัปดาห์ ต้องให้การดูแลอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุม กาย จิต สังคมและครอบครัว การทำหัตถการดังกล่าวอาจมีภาวะแทรกซ้อนเกิดขึ้นได้ เช่น ความดันโลหิตต่ำ หัวใจเต้นผิดจังหวะ ตะคริว เป็นต้น

ทีมพยาบาลจึงมีบทบาทสำคัญในการเฝ้าระวังและป้องกันภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นขณะฟอกเลือดโดยมีระดับความรุนแรงตั้งแต่เล็กน้อยจนถึงขั้นการยุติฟอกเลือดได้ และพบว่า การเกิดภาวะตะคริวขณะฟอกเลือดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากเดิม ไม่สามารถปรับแก้ไขให้ลดลงได้อย่างชัดเจน

หน่วยงานการพยาบาลไตเทียมฟอกเลือด ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าวที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ป่วย จึงนำมาทบทวนปัจจัยและสาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะตะคริวขณะฟอกเลือดขึ้น

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดและป้องกันการเกิดภาวะตะคริวขณะฟอกเลือด
2. แนวทางในการดูแลผู้ป่วยเมื่อเกิดภาวะตะคริวขณะฟอกเลือด

3. เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

1. อัตราการเกิดภาวะตะคริวขณะฟอกเลือด น้อยกว่าร้อยละ 2 ต่อเดือน
2. จัดทำแนวทางการปฏิบัติเรื่องการป้องกันและแก้ไขภาวะตะคริวขณะฟอกเลือด

4. วิธีการ/รูปแบบการจัดการความรู้ *** (กรณีระบุ) ***

- ☒ Success Story Telling (SST) (กรณีเลือกข้อนี้ให้ใส่ข้อมูลตามตารางข้อ 5.1)
- ☐ The World Cafe (กรณีเลือกข้อนี้ให้ใส่ข้อมูลตามตารางข้อ 5.2)

5. กระบวนการจัดการความรู้ (Share & Learn)

5.1 Success Story Telling (SST)

ผู้เล่าเรื่อง (Narrator)	เหตุการณ์ (Context)	เทคนิค/วิธีการ (Action)	ผลลัพธ์ที่ได้รับ (Result)
นางพิไลภรณ์ จันทพิม	ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังประจำที่มาฟอกเลือดมักจะมีน้ำหนักรับน้ำหนักมากในวันแรกของสัปดาห์ ทำให้มีการดื่มน้ำในปริมาณมาก จึงทำให้เกิดภาวะตะคริวขณะฟอกเลือด	ทำข้อตกลงกับผู้ป่วยถึงอัตราการดื่มน้ำสูงสุดที่ทำได้ คือ - ในกรณีที่ฟอกเลือด 4 ชั่วโมง ตั้งอัตราการดื่มน้ำได้สูงสุด 3500 ml - ในกรณีที่ฟอกเลือด 5 ชั่วโมง ตั้งอัตราการดื่มน้ำได้สูงสุด 4500 ml	อัตราการเกิดภาวะตะคริวขณะฟอกเลือดลดลง
นางสาวศศิธร คุ้มพงษ์	พบเหตุการณ์ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังประจำที่มาฟอกเลือดน้ำหนักมากรับน้ำหนักมากส่วนใหญ่อะกิดตะคริวขณะฟอกเลือดชั่วโมงที่ 3	1.ให้สุศึกษาผู้ป่วยทุกเดือน เป็น การเน้นย้ำเรื่องเดิมๆ สามารถ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ป่วย- 2.ทำข้อตกลงกับผู้ป่วยถึงอัตราการดื่มน้ำสูงสุดที่ทำได้ คือ - ในกรณีที่ฟอกเลือด 4 ชั่วโมง ตั้งอัตราการดื่มน้ำได้สูงสุด 3500 ml - ในกรณีที่ฟอกเลือด 5 ชั่วโมง ตั้งอัตราการดื่มน้ำได้สูงสุด 4500 ml	-ผู้ป่วยมีความตระหนัก สามารถควบคุมอาหารและ น้ำได้ดีขึ้น -อัตราการเกิดภาวะตะคริวขณะฟอกเลือดลดลง

นางจันทนาพร พงษ์รัฐบุญกรณ์	- พยาบาลตั้งอัตราการดื่มน้ำมาก เกินไป - เจ้าหน้าที่คำนวณน้ำหนักที่เพิ่มขึ้น ผิดมากกว่าความเป็นจริงและไม่ได้ ตรวจสอบน้ำหนักซ้ำ	มีการกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจน กรณีพยาบาลไม่ปฏิบัติตาม ข้อตกลง พบว่า ไม่มีการละเมิด ข้อตกลงอีก	พยาบาลทุกคนปฏิบัติตาม แนวทางที่กำหนดไว้
นางสาวสุภาพร ศรีสอาด	ผู้ป่วยมีน้ำหนักมามาก ไม่ควบคุม อาหารและน้ำ	-ให้ศึกษาผู้ป่วยทุกเดือน เป็น การเน้นย้ำเรื่องอาหารและน้ำดื่ม สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ของผู้ป่วย	ผู้ป่วยมีความตระหนัก สามารถควบคุมอาหารและ น้ำได้ดีขึ้น
นางสาวจุฑารัตน์ ศรีพนม	ผู้ป่วยไม่แจ้งพยาบาลเมื่อเริ่มมี อาการคล้ายจะเป็นตะคริวเพราะ กลัวจะดื่มน้ำได้ไม่มาก	- เน้นย้ำผู้ป่วยให้แจ้งพยาบาล รับทราบทันที เมื่อมีความผิ ดปกติ อธิบายถึงผลเสียและ อันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นขณะเป็น ตะคริว	ผู้ป่วยรู้อาการเริ่มแรกของ ตะคริวและแจ้งพยาบาล ตั้งแต่เริ่มมีอาการทำให้ สามารถให้การพยาบาลได้ รวดเร็ว
นางสาวสุริยาพร ทองศิริกุล	ผู้ป่วยบ่นอากาศหนาว/เย็นผู้ป่วยมัก เกิดภาวะตะคริวขณะฟอกเลือด	ปรับตั้งอุณหภูมิของเครื่อง ปรับ อากาศที่อุณหภูมิห้อง 25 ° กรณี ผู้ป่วยอยู่ใกล้บริเวณช่องแอร์ ปิด กั้นม่านเพื่อบังแอร์ไว้ หรือปิด ช่องทางออกของแอร์ตำแหน่ง นั้น	อัตราการเกิดตะคริวขณะ ฟอกเลือดลดลง

6.สรุปความถี่ (ข้อมูลที่ได้มาจากข้อ 5.1 หรือ 5.2)

เรื่อง	จำนวนความถี่
1. น้ำหนักตัวมากทำให้มีการดื่มน้ำในปริมาณมาก จึงทำให้เกิดภาวะตะคริวขณะฟอกเลือด	5
2. พยาบาลตั้งอัตราการดื่มน้ำมากเกินไปและคำนวณน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นผิดมากกว่าความเป็นจริงและไม่ได้ตรวจสอบน้ำหนักซ้ำ	2
3. ผู้ป่วยมีน้ำหนักมาก ไม่ควบคุมอาหารและน้ำ	5
4. ผู้ป่วยไม่แจ้งพยาบาลเมื่อเริ่มมีอาการคล้ายจะเป็นตะคริวเพราะกลัวจะดื่มน้ำได้ไม่มาก	2
5. ผู้ป่วยบ่นอากาศหนาว/เย็นผู้ป่วยมักเกิดภาวะตะคริวขณะฟอกเลือด	1

7. Key Success Factor (ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ สรุปจากกระบวนการจัดการความรู้ในข้อ.6 (โดยเรียงจากความถี่ที่ได้จากข้อ 6 จากความถี่มากที่สุดไปหาน้อยสุด)

1. ผู้ป่วยมีน้ำหนักมาก ไม่ควบคุมอาหารและน้ำ
2. น้ำหนักตัวมากทำให้มีการดื่มน้ำในปริมาณมาก จึงทำให้เกิดภาวะตะคริวขณะฟอกเลือด
3. พยาบาลตั้งอัตราการดื่มน้ำมากเกินไปและคำนวณน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นผิดมากกว่าความเป็นจริงและไม่ได้ตรวจสอบน้ำหนักซ้ำ
4. ผู้ป่วยไม่แจ้งพยาบาลเมื่อเริ่มมีอาการคล้ายจะเป็นตะคริวเพราะกลัวจะดื่มน้ำได้ไม่มาก
5. ผู้ป่วยบ่นอากาศหนาว/เย็นผู้ป่วยมักเกิดภาวะตะคริวขณะฟอกเลือด

8. นวัตกรรมหรือสิ่งที่ได้จากการจัดการความรู้ (กรุณาแนบหลักฐาน)

☒ คู่มือ (แนวทางปฏิบัติ)

☐ แผ่นพับ

และ ☐ มีการเผยแพร่ความรู้ผ่านโปรแกรมหรือระบบต่างๆ..เมื่อวันที่..(ระบุ).....

เพื่อการตรวจสอบ (พร้อมปิ่นเอกสารแนบ หน้า website KM หน่วยงานมาด้วย)

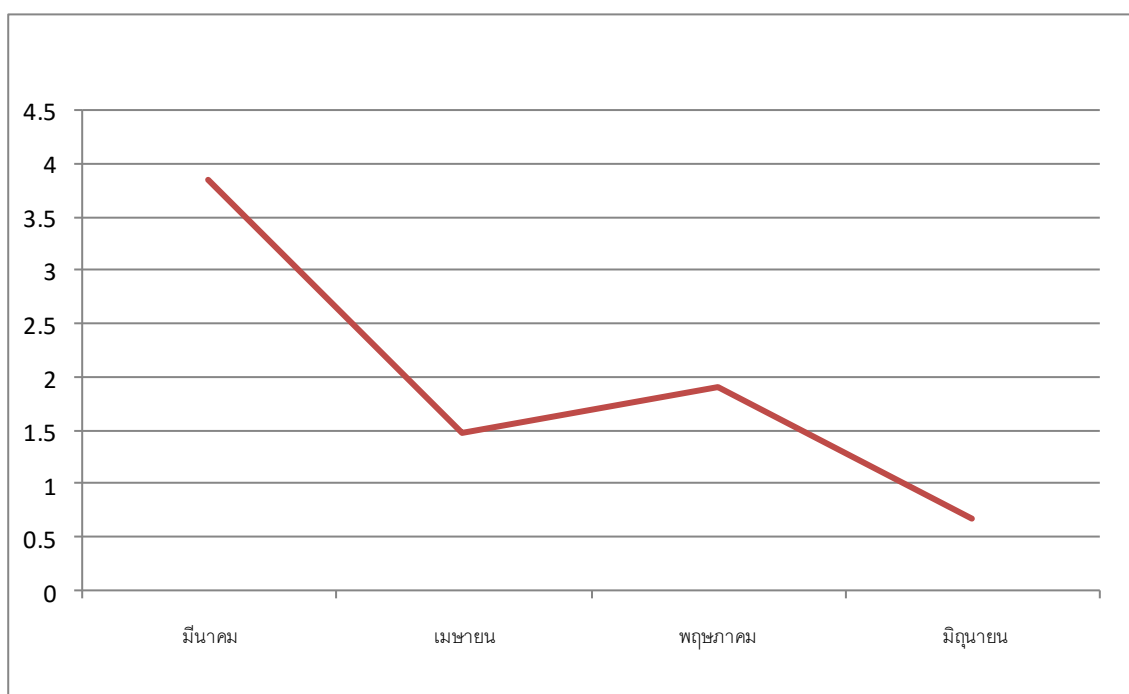
9. ผลจากการดำเนินการทำกิจกรรม KM

1. ผู้ป่วยมีความตระหนัก สามารถควบคุมอาหารและน้ำได้ดีขึ้น
2. พยาบาลทุกคนปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้
3. อัตราการเกิดภาวะตะคริวขณะฟอกเลือดลดลง

ตารางแสดงการเกิดภาวะตะคริวขณะฟอกเลือด

การเกิดภาวะตะคริวขณะฟอกเลือด 2560 (เดือน)	จำนวนการฟอกเลือด (ครั้ง)	จำนวนการเกิดตะคริว	
		ครั้ง	ร้อยละ
มีนาคม	156	6	3.85
เมษายน	136	2	1.47
พฤษภาคม	157	3	1.91
มิถุนายน	149	1	0.67

กราฟ แสดง สถิติผู้ป่วยที่เกิดภาวะตะคริวขณะฟอกเลือด จำแนกตามเดือน

10. สรุปผลการนำเทคนิคไปปฏิบัติใช้

หลังมีแนวทางการปฏิบัติทำให้บุคลากรนำไปปรับใช้ในการดูแลผู้ป่วยเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะตะคริวขณะฟอกเลือดเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

11. After Action Review (AAR)

1. ท่านสามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาหน่วยงานของท่านได้อย่างไร
สามารถนำแนวทางมาใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง โดยนำแนวทางมาปฏิบัติงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันเพื่อเพิ่มศักยภาพในการดูแลผู้ป่วยเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะตะคริวขณะฟอกเลือด
2. ท่านสามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาองค์กรได้อย่างไร

12. ภาพประกอบการทำกิจกรรม

.....
(นางสาวกชพร ตั้งจิตต์สำราญ)

รองผู้อำนวยการศูนย์การแพทย์ฯ/หัวหน้าหน่วยงาน

KM - MSMC

Flow การป้องกันและแก้ไขภาวะตะคริวขณะฟอกเลือด

